

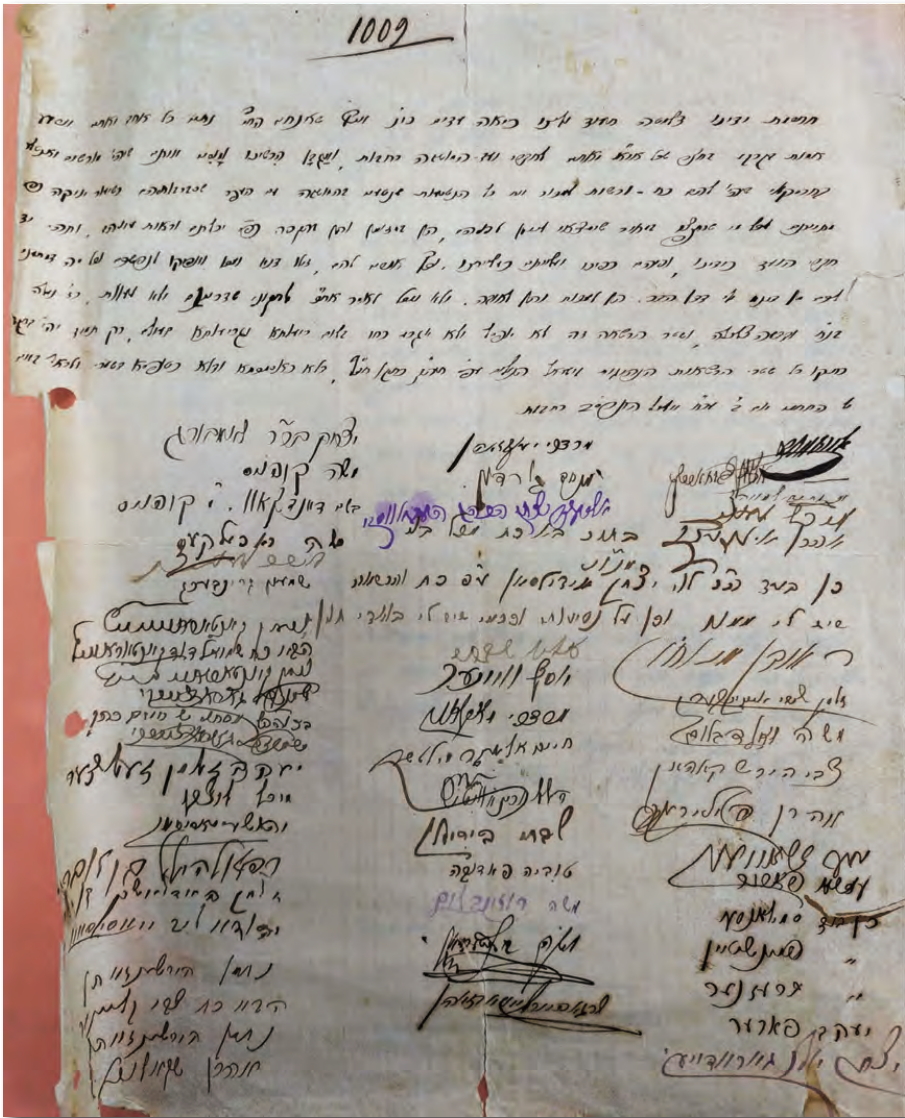
נספח 28: שטרות לשם מכירת המטעים ברחובות

א. שטר ייפוי כח למכירת נטיעות ברחובות¹

חתימת ידינו דלמטה תעיד עלינו כמאה עדים כו"נ [כשרים ונאמנים] איך שאנחנו הח"מ נתנו כל אחד מאתנו ארבע אמות בקרקע בחצר שכל או"א [אחד ואחד] מאתנו לחברי ועד המושבה רחבות, ואגבן הרשינו ומנינו אותם שיהי' [ו] מורשים ואנטלר בחריקאי שיהי' [ה] להם כח - ורשות למכור את כל הנטיעות שנטענו בהמושבה עם העפר שסביבותיהם כשיעור יניקה כפי מחייתם לכל מי שיחפצו במחיר שימצאו לנכון לפניהם, הן במזומן והן בהקפה כפי יכלתם וראות עיניהם, ותהי יד חברי הועד כידינו, ופיהם כפינו ועשייתם כעשייתנו. וכך אמרנו להם, זילו דניו [דונן] וזכו ואפיקו לנפשכם וכל מה דמתמני לכם מן דינא לי דדן הדר, הן לזכות והן לחובה, ולא נוכל לאמר אח"כ לתקוני שדרינתך ולא לעוות. כ"ז נעשה בנ"ח [בנפש חפצה] ובדעה צלולה, ושטר הרשאה זה לא יופסל ולא יוגרע כחו בשום ריעותא וגריעותא בעולם. רק תמיד יהי' בתקפ[ו] כתק[ף] כל שטרי הרשאות הנהוגים בישראל הנעשים עפ"י תוה"ק [תורתנו הקדושה] כתיקן חז"ל, דלא כאסמכתא ודלא כטופסא דשטרי ולראי' באנו על החתום יום ב' ער"ח אלול התרס"ב רחבות

[חתימות]²

2. החתומים: שלמה גאלדין, אלתר בוחארסקי, א' [לתר] אידילמאהן, מיכל לעווין, אהרן איזענבערג בתור בא כח מכל בני מנו"נ [מנוחה ונחלה] כן בעד ה"ר לוי יצחק אידילסאן ע"פ כח והרשאה שיש לי ממנו וכן על נטיעותי וכרמי שיש לי בואדי חנין, ראובן מנוחין, זלמן ש' אייזינבערג, משה גאדלבלום, צבי הירש קאהאן, אהרן פאלירענקו, יוסף גראיעוו, עזרא פארער כן בעד סמילאנסקי כן בעד פיינשטיין כן בעד ברעזנער, יעקב פארער, יצחק יוסף גאראדייסקי, מרדכי יעקבזאהן, מנחם גורדון, אליעזר יצחק הכהן הערבאווסקי, אלי' שבת, יוסף וויינער, מרדכי מאקאו, חיים אליעזר מילטשן, הלל ארונאוויטש, שבת ביריאן, טוביה פאדובה, משה רוזנבלום, משה <ביטערמאן>, שרגא פייבל יאקאבזאהן, ניסן קאנטאראוויץ, הבא כח שמואל דוד קאנטאראוויץ - ניסן קאנטאראוויץ, שמואל גאראדייסקי, בכוהר"ש [בכח והרשאה] מחתני ש' [מואל] חיים כהן - שמואל גאראדייסקי, יעקב זלמן זעלצער, מיכל לוצקי, יהושע יאסיסאו, רפאל הייל בן אבר [הם] א[הרן] [= רפאל הלל לבקוביץ], זלמן פאדלאשק, יהודא ליב יאסיאו, נחמן הירשענזאהן, הבא כח צבי קליינער - נחמן הירשענזאהן, אהרן שקאלניק.

באדיבות הארכיון לתולדות רחובות

ב. טיוטת שטר מכירת המטעים לשיטת תרס"ג - באדמת רחובות³

ב"ה

בפנינו עדים ח"מ [חתומים מטה], בא לפנינו ה"ה ואמר לנו הוו עלינו עדים כשרים ונאמנים איך שמכרתי מכירה גמורה וחלוטה להאדון את כל הגפנים והנטיעות עם העפר שסביבותיהם כשיעור יניקה כפי מחייתם על מקח הזה כל גפן ביחיד 60 סענט וכל נטיעה במחיר 2 פראנק סך כל הגפנים 1457500 עולה מקחם F 874500 סך כל הנטיעות 30,000 עולה מקחם 60,000 נמצא עולה מקח כל הגפנים והנטיעות לסך [00]9345

וקבלתי מיד האדון בעד הקנין הנ"ל לתחילת פירעון סך ועל המותר נתן לי שטר חוב בחתימת ידו לשלם לי לזמן ובפירוש הותנה שמחויב האדון לעקור את כל הנטיעות והגפנים עד משך חדש אחד קודם שנת התרס"ג הבע"ל עם העפר שיעור יניקתם ולשותלם במקום אחר תוך אדמתו של האדון הקונה הנ"ל, ואם לא יעקר אותם האדון הנ"ל עד משך הנ"ל אזי יש רשות להמוכר הנ"ל לעקור אותם על הוצאות וחשבון האדון הנ"ל והברירה אז ביד המוכר הנ"ל למכור להאדון הנ"ל בעד הסך הנ"ל כל הקרקע של הכרמים והפרדסים הנ"ל עם הגפנים והנטיעות מתהום ארעא ועד רום רקיע במכירה גמורה מיום הנ"ל דהיינו חדש אחד קודם שנת תרס"ג עד ר"ה תרס"ה הבע"ל ובתוך הזמן הנ"ל יהיו הכרמים והפרדסים הגפנים והנטיעות מכורים להאדון הנ"ל בעד הסך הנ"ל במכירה גמורה בלי שום מוחה בעו[לם] ובהגיע הזמן הנ"ל ולא יעקרו הנטיעות גם מצד המוכר אזי תקום המכירה באופן השני הנ"ל בלי שינוי כלל וכלל, ונעשה הקנין באופן המועיל יותר כהוגן וכתיקון חז"ל ובקנין כדרך התגרים הכל באופן היותר טוב ולא יזדקק שום ב"ד לפסול השטר הלז מחמת שום דבר בעולם. וליתר תוקף ועוז בא המוכר בעצמו על החתום

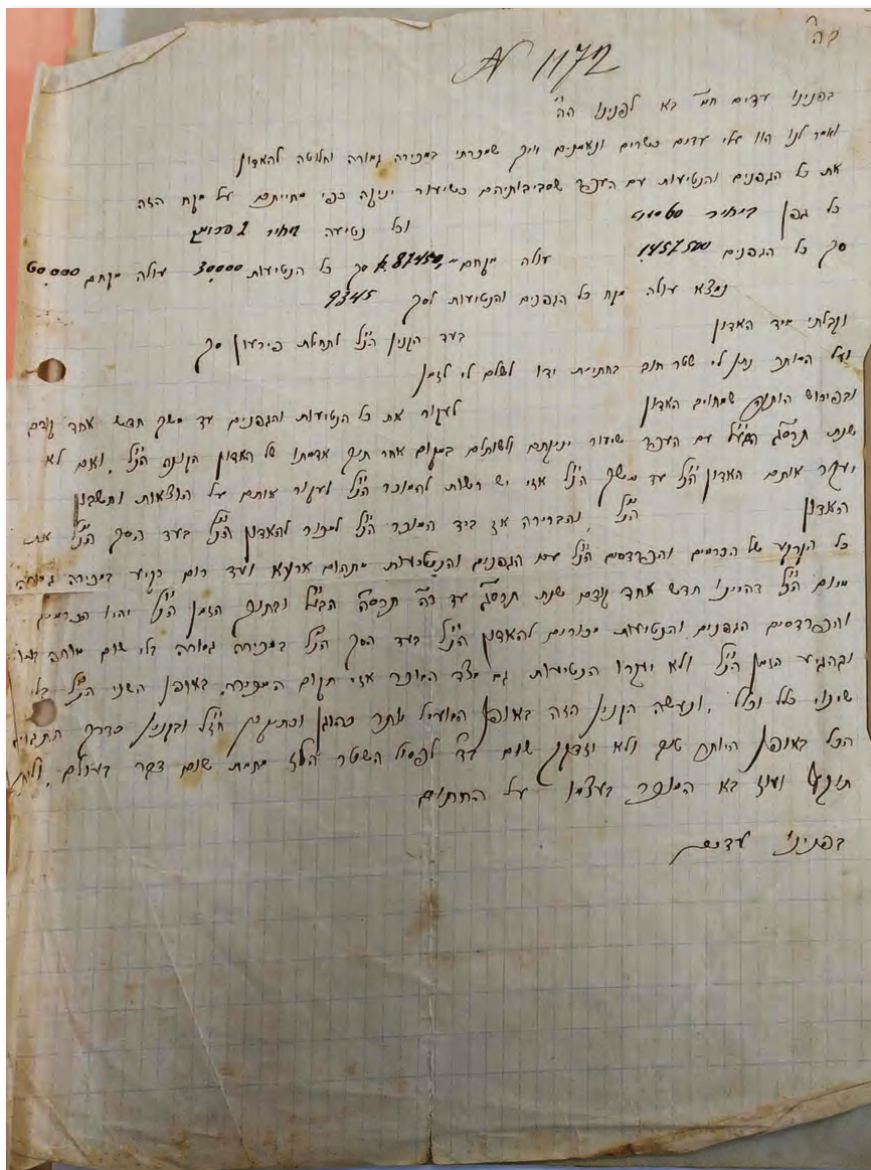
בפנינו עדים

על מקח הזה כל גפן ביחיד 60 סענט וכל נטיעה במחיר 2 פראנק סך כל הגפנים 1457500 עולה מקחם F 874500 סך כל הנטיעות 30,000 עולה מקחם 60,000 נמצא עולה מקח כל הגפנים והנטיעות לסך [00]9345

וקבלתי מיד האדון

נתונים לקראת מכירה לשנת תרס"ג - רחובות			
סך הכל	מספר עצים	מחיר לעץ	
874,500 פר'	1,457,500	0.60 פר'	גפנים
60,000 פר'	30,000	2 פר'	עצי פרי
934,500 פר'	1,487,500	-	סך הכל

3. את"ר, מיכל 1, מסמך 1172.

באדיבות הארכיון לתולדות רחובות

ג. נתונים על המושבה רחובות - בשנת תרס"ג⁴

תרס"ג

- (א) מספר כל המשפחות היושבים במושבה, 72 - משפחות
 (ב) מספר הנפשות 263 נפשות
 (ג) מספר כל התלמידים והתלמידות 78 (עם גן הילדים)
 (ד) מספר האכרים 52
 מספר נושא[י] משרה 5
 מספר בעלי מלאכה 3
 מספר פועלים 12
 (ה) מספר בעלי הנחלה היושבים מחוץ למושבה 32
 (ו) כמות הדונמים של כל שטח המושבה = 10,600 דונם

נטועים 4836 דונם

בור 5764 דונם

} מהם בגפנים = 4137
 בשקדים = 559
 בזתים = 140

(ז) מספר הבתים = 44

מספר הרפתים = 39

(ח) מספר בהמות חולבות = 44

מספר סוסים = 16

מספר חמורים = 10

f177987

8436

694

ס"ה _____

f187117

(ט) ההכנסה מגפנים } משנת תרס"ב
 משקדים
 מתבואות

4. הנתונים מתוך מסמך שנמצא בארכיון פקידות יק"א ביפו (אצ"מ J15\6126). ככל הנראה מדובר בסטטיסטיקה שנמסרה מטעם המושבה לפקיד יק"א ביהודה, ד"ר יצחק לוי. בדו"ח לא מצוין שם המושבה, אבל הוא עולה ללא ספק מן הנתונים.